

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena :
 Na celý rok ... 4 koruny — hal.
 Na pol roka ... 2 " — "
 Na štvrt roka ... 1 " — "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor :
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
 páp. komorník.
 Majiteľ a vydavateľ :
JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo :
 Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
 Sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
 ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
 Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Katolícka Ľudová Jednota v Prešove.

V zriedkave veľkých rozmeroch a za mimoriadnej oduševnenosti tisícov ľudu Katolícka Ľudová Jednota ročné valné shromaždenie, ako sme minule oznámili 8. decembra vydržovala v Prešove. Shromaždenie toto vypadlo nad všetko očakávanie a o jeho riadenie veľké zásluhu zadržovalo si miestne riaditeľstvo a krajinský vyslanec Ján Bartos. Ľud v obrovskom počte z najvzdialenejších krajov dostavil sa do Prešova, aby vydal svedectvo o svojej pevnej viere a dokázal, že s telom i dušou oddaný je Katolíckej Ľudovej Jednote, tejto najmohtnejšej organizácii krajiny. O priebehu tohoto zriedkavého shromaždenia ku povzbudeniu katolíckeho obecnstva krajiny, v krátkosti podávame nasledujúcu zprávu :

Cirkevné slávnosti.

V spojení s tohoročným valným shromaždením Katolíckej Ľudovej Jednoty vydržované boli aj Konštantínske slávnosti, z ktorej príležitosti pre slovenské obyvateľstvo o pol osmej hodine ráno bola sv. omša a za tým slovenská kázeň. Slavnostnú sv. omšu v hlavnom kostole farskom za veľkej assistencie slúžil osvietený pán biskup košický dr. August Fischer-Colbrie, a slavnostnú kázeň držal pápežský praelát krajinský vyslanec Ján Molnár. Pri službách Božích Konštantínskych slávností v náramne veľkom počte prítomná bola intelligencia mesta a okolia, a pospolitý ľud naplnil kostoly do posledného miesta.

Valné shromaždenie.

Miestnosti mestskej reduty, v ktorých vydržované bolo valné shromaždenie, boli skvostne ozdobené, lež opravde nedostatočné ku prijatiu tak početného obecnstva, aké dostavilo sa k tomuto shromaždeniu. Na mohútnom v sieni postavenom pódiume zaujali miesta : osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie, jásovársky praepošt-praelat Melchior Takács, taktiež aj krajinskí vyslancovia : pápežský praelát Ján Molnár, skut. vn. t. radca gróf Aladár Zichy, Mikuláš Zboray, Koloman Brestyenzsky, Georg Szmracsányi, Ján Bartos, Anton Beszkid, Štefan Haller a Aladár Gedeon, Hlavný správca Katolíckej Ľudovej Jednoty dr. Alexander Ernszt, praepošt-farár Adalbert Zaborovszky, tótsoóvársky praepošt Štefan Krucsilák, praelát Andor Hodobay, grécko-katolícky kanonik, Štefan Hartsár kanonik, Peter Hartsár praepošt, Mikuláš Csoma grécko-katolícky dekan, generál Dohnal v sprievode dôstojníckeho sboru, prepočetní duchovní a svetskí.

Valné shromaždenie o 11. hodine predpoludním zahájil skut. vn. t. radca gróf Aladár Zichy a oznámil, že ponevác predseda Katolíckej Ľudovej Jednoty, sk. vn. t. r. Štefan Rakovszky hatený je predsedať tomuto valnému shromaždeniu, z poverenia spravujúcej rady Jednoty on ochotne podrobuje sa tejto úlohe a keď všetkých prítomných srdečne víta, tej prosbe dáva výrazu, aby zahájajúcu reč povedal osvietený pán biskup košický dr. August Fischer-Colbrie.

Vo velavýznamnej reči osvietený pán biskup

poukázal na pôvod starobylých ustanovizní katolíckych a spolu dokázal, čo im dodalo trvácnosti cez dlhé stáletia. Buducnosť katolíckych ustanovizní prítomne najistej zabezpečená je svedomitou, kresťanským povedomím, väčšiny dospelého ľudu. Katolícka Ľudová Jednota z tej príčiny k dospelosti vede, vo všetkých potrebných veciach poučuje, k obrane viery oduševňuje blízko 300 tisíc členov jej organizácie, aby Uhorsko znovu zrodené bolo v duchu Krista Pána.

Reč osvieteného pána biskupa hlboko dolala prepočetné obecnstvo, ktoré zdĺhavými ováciami oslavovalo neunávene účinnivého arcipastiera.

Valnému shromaždeniu za tým o účinkovaní Katolíckej Ľudovej Jednoty od 1. nov 1912. do 1. novembra 1913. predstrená bola ročná zpráva, ktorú obecnstvo s hlučnými výrazmi pochvaly vzalo v známosť. Gróf Aladár Zichy ako predseda valného shromaždenia vďaky vyslovil za predstrenú ročnú zprávu o účinkovaní Jednoty a redaktor Béla Túri prečítal osnovu holdujúcich telegrammov, ktoré z valného shromaždenia poslali Jeho svätosti pápežovi Piusovi X., Jeho eminencii kardinálov Vaszarymu a najdostojnejšiemu knieža-primasovi s. v. t. r., dr. Jánovi Csernoch.

Za tým nasledovala predloha o stave príjmov a výdavkov, voľba predsedníctva, spravujúcej rady a účty zúčmajúceho výboru. Do predsedníctva vyvolení boli s. v. t. r. Štefan *Rakovszky* za predsedu a za podpredsedov: dr. Ottokar *Prohászka* biskup stolnobelohradský a krajinský vyslanec dr. Mikuláš *Zboray*. Po prevedených voľbách nasledovali slávnostné reči. Praeiat jásóvársky praepošt dr. Melchior *Takács* rečnil o úlohách katolíckej intelligencie, krajinský vyslanec Aladár *Gedeon* za všestrannej hlučnej pochvaly držal prednášku o cieľoch Katolíckej Ľudovej Jednoty, Jozef *Vass* ale zápalistú reč povedal o veľkej sile kresťanstva, konečne podpredseda Jednoty dr. Mikuláš *Zboray* zakľúčil valné shromaždenie a keď za prepočetné súčasťenie sa vrelé vďaky vyslovil všetkým prítomným, výrazu dal tej žiadosti, aby kresťanské zásady Katolíckej Ľudovej Jednoty po celej krajine ešte skvelejšieho víťazstva dosiahly ako posial.

O početne navštvívenom shromaždení Slovákov obširnu zprávu podáme v nasledujúcom čísle.

Účinkovanie Katolíckej Ľudovej Jednoty roku 1913.

Mesto Prešov v šárišskej stolici ešte nikdy nevidelo tak obrovského a veľkolepého shromaždenia, ako bolo to, ktoré v spojení s Konštantínskymi slávnosťami 8. decembra vydržovala tam Katolícka Ľudová Jednota. Ak blahonosne pracuje táto najmohútnejšia organizácia krajiny, o tom každý presvedčil sa môže z ročnej zprávy, ktorá o jej účinkovaní od 1. novembra r. 1912. predstrená bola v tomto valnom shromaždení a ktorú dôsledne podávame v nasledujúcom:

Prežili sme taký rok, ktorý neprajné stopy nechal po sebe tak v ohľade hospodárskom, ako aj v živote vnútornej a zahraničnej politiky. Statisíce našich občanov, od hlavy až do päty ozbrojené stály na hraniciach, čakajúc, keď ich pošlú do ohňa. V krajine zas politické stránky viedly nepretržené boje, ktoré zčástky vzbudily rozhorčenosť a pomstu, vôbec ale záhubne účinkovali na hospodársky vývin celej krajiny. Vplyv neprajných pomerov zväčšený bol ešte i prírodnými katastrofami, kak že po dlhej neblahej minulosti rok tento nasledoval ako opravde smutný a nešťastný.

Katolícku Ľudovú Jednotu ale ani tak neprajný rok nevedel hatiť v blahonosnom jej účinkovaní. V organizáciach jej sriadené sily neustále pokračovali v ich veľkých prácach. Vnútorne a vonkajšie účinkovanie, posilňovanie kresťanského tábora, vzdelávanie, napomáhanie a ochrňovanie jeho členov nikdy neprestávalo a nebolo bez prajných výsledkov. Vybavené vážne práce zo všetkých strán dosiahly uznania, ba spatrili sme aj pokusy nasledovania. Toto aj potvrňuje nás v tej mienke, že kráčame pravou cestou, ktorú nikdy neopustíme.

V podstate robili sme toisté čo posial. Jedinkým a istým zálohom prajných úspechov totiž považujeme dôslednosť a vytrvanlivosť v systematičných prácach. Rieky zo dňa na deň a z roka na rok tiež prevádzajú podobnú prácu. To je ich povolaním a z toho vyviera požeňnanie. V našom neistom, povrchnom, každo-

denne po nových cieľoch sháňajúcom sa období, nanajvýš potrebné sú: nezkladná stálosť a účinkovanie.

Prostriedky naše opravujeme, sdokonalujeme a rozširujeme kruh našich prác. V tomto roku úhľadnejším zovňajškom opatrili sme naše *sošity a kalendáre*. Do kruhu nášeho účinkovania vtiahli sme ako novú otázku sociálne záujmy. Preto aj zvláštnou pečlivosťou sledujeme špeciálne pomery robotníctva krajiny.

Katolícka Ludová Jednota nežije pre seba, veľmi dobre zná zvláštne sociálne záujmy sveta a cieľom ich podporovania hotová je ku každej obetavosti.

Preto aj s celou silou podporovali sme pohyby odborných organizácií. Počas volieb robotníctvo poisťujúcich pokladníc, druhov robotníctva a našich členov upozorňovali sme na zvláštnu významnosť týchto volieb. V tomto ohľade pritomne badať ešte veľkú ľahostajnosť, kdežto práve tu mala by sa prejavovať všeobecná zaujatosť o záležitosti robotníctva, práve tu malo by panovať porozumenie medzi zamestnávateľmi a robotníctvom, bo tu jedná sa o veľké ich spoločné záujmy.

Sociálne záležitosti aj v budúcnosti sledovať budeme ešte väčšou pečlivosťou, bo sme presvedčení o ich významnosti a cítime aj našu zodpovednosť, aby sme ako prostredkovatelia účinkovali medzi triedami spoločenstva.

Ciele a účinkovanie naše dôkladne označujú nasledujúce položky:

Čo chce byť Katolícka Ludová Jednota?

1. Armáda obrany.

Katolícka Ludová Jednota háji základy kresťanstva, háji tie večné pravdy a božské zákony, dľa ktorých spravovať a viesť treba každý bohumilý život. Bráni ich proti volnomyselníkom, ktorí dľa ich chuti robia si náboženstvo, bráni ich proti zbožňovateľom hmoty, ktorí zapierajú každú duševnú a mravnú vyššiu pravdu a proti každého druhu záhubným naukám, ktoré nad človekom nechcú uznať žiadnej vyššej moci a auktority. Pritom nepredvádza náboženské dišputy. Nepodnecuje k bojom. Neuráža náboženské presvedčenie iného vierovyznania, členov svojich ale celou silou snáži

sa obrániť proti záhubnému vplyvu dušu otrávujuúcich bludných naúk. Srdcia svojich členov zatvorí chce pred neznabožstvom a s tým spojenou nemravnosťou.

Katolícka Ludová Jednota bráni štátny a hospodársky poriadok, háji ho proti snáham prevratu, bojuje proti všetkým, čo také zásady ohlasujú, také túžby vzbudzujú, ktoré podkopávajú vážnosť zákonov, oslabujú pochopy o tom, čo je moje, tvoje a druhého, ľudí ženú do revolúcie, ničia lásku ku vlasti a ku bližnému. Smele stavia sa proti tým, čo z nenávisti všetko posudzujú, s ničím neni sú spokojní, búria sa proti všetkým jestvujúcim ustanovizňam, bez toho, že by sami v stave boli utvoriť volačo osožného. Boje politických tried Katolícka Ludová Jednota mierni vyzývaním k pokoju, bo slúži zaujmom všetkých a vždy má pred očami vývin a mohutné hospodárske vzťahovanie sa krajiny.

Katolícka Ludová Jednota obraňuje a podporuje slabých. Obráňuje ich proti vyžieračstvu a utlačeniu v obore hospodárskom, obchodnom, finančnom a súkromného práva. V terajšom období ľudia vedú veľké a mimoriadne ostré boje o vyžitie a uplatnenie sa. Katolícka Ludová Jednota v týchto bojoch nepočetnými jej prosriedkami zastáva svojich členov a každý boj snáži sa k ich prospech rozhodnúť. «Jedon za všetkých a všetcia za jedného.» Toto heslo snáži sa uplatniť v živote hospodárskom. — Katolícka Ludová Jednota je

2. Školou veku zodpovedných vedomostí.

Každé obdobie je stupňom vývinu človečenstva. Kto do výšky chce postupovať, musí vedieť čo ho ta ponáša. Do výšky ale dostaneme sa len primeranou prácou, keď náležite poznáme prostriedky, ktoré nás ku cieľu vedú. Katolícka Ludová Jednota preto členov svojich poučuje:

O prostriedkoch, ako pomáhať si majú v hospodárskych záležitostiach. Veľkými starosťami o každodennú výživu a udržanie rodiny obťažnému ľudu nemôžeme lepšej služby preukázať, ako keď ho o tom poučíme, ktoré sú tie spôoby, ustanovizne, z moderného hospodárskeho života vynikajúce formy, akých upotrebovaním svoje farchy ulaví a sám seba ra

pomoci byť môže. Pri tomto poučovaní ale stále ako by prstom ukazovať treba na to, čo v záujme duševného a ručného robotníctva jednotlivci žiadať môžu od všeobecnosti občianstva, od štátu, priemyslu, poľnohospodárstva a obchodníctva. Aby ale o tomto ľud utvoril si mohol správnu mienku, treba ho:

poučovať o jeho občianskych právach a povinnostiach. Túto prácu prevádzať najviac povoláná je Katolícka ľudová Jednota, pretože v jej správe není jednostranná. Členovia jej totiž rekrutujú sa zo všetkých tried občianstva následkom toho pozornosťou stále sleduje záujmy všeobecnosti, ktoré srovnávajú sa aj so záujmami štátu. Hospodárske, politické, verejnoprávne zásady jej podobne hodia sa k tomu, že na ich základe občianstvo ku štátu obracať sa môže oprávnenými požiadavkami a k ich dosiahnutiu úspešné zápasy viesť v obore politickom a hospodárskom. Aby ale rôzne a mnohokrát protivných záujmov spoločenskej triedy vzájomne uslušné byly a jedna proti druhej miernily svoje požiadavky:

Katolícka ľudová Jednota členov svojich poučuje ku sociálnemu smýšľaniu a citu. Ľud zaoberujúci sa s priemyslom a s poľným hospodárstvom, obyvateľstvo po mestách a dedinách, robotníctvo a zamestnávateľia majú sa naučiť, že svojim vlastným záujmom len vtedy preukazujú najlepšie služby, keď do ohľadu berú záujmy druhých. Jedon na druhého sme odkázaní tak v ohľade hospodárskom ako aj spoločenskom. Všetci vespolek sme ako údy jedného tela, chorlivosť jedného úda oslabuje celé telo. Katolícka ľudová Jednota aj poučuje ľud vo všetkom čo potrebné je k zadováženiu si správneho sociálneho smýšľania a robí to tým cieľom, aby vodcov povzbudila ku prevádzaniu sociálnej práce v duchu kresťanskom.

Katolícka ľudová Jednota konečne rozširuje i všetky ku obrane viery potrebné a veku zodpovedné pravdy a pro-

striedky. Na tom pracuje, aby členovia jej boli nábožní, bohabojní, čilejší, pevnejší, účinkujúcej viery kresťania. Preto aj živým slovom a na písme poučuje ich ako sa majú brániť proti bludným naukám terajšieho pohanstva. Upevňuje ich vo viere a v celom obore jej účinkovania rozširuje jedine spasenosné semeno Krista Pána.

(Dokončenie nasleduje.)

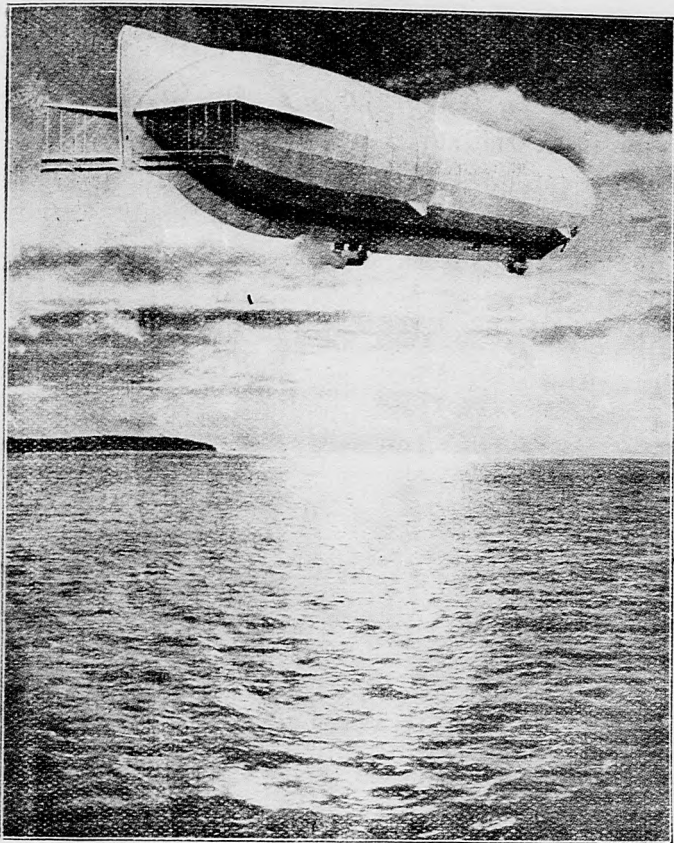
Konštantínske slávnosti v Ružomberku.

Slávnostná nálada panovala v našom meste 23. novembra. Katolícky kruh totižto zariadil veľkolepú slávnosť z príležitosti 1600-ročného jubilea vyhlásenia slobody kresťanstva, ktorou cisár Konštantín Veľký obdaroval svet r. 313. Bol to u nás opravdový sviatok, ktorý nás povzbudil ku milovaniu našej drahej katolíckej viery, ktorý do našich sŕdc hlboko zaštepil hodnosť a cenu katolicizmu.

Predpoludním o 10. hodine dp. Ondrej Hlinka pre katolíkov Slovákov držal kázeň o významnosti jubileuma konštantínskeho a rozumie sa, že krásomluva Hlinku celkom zodpovedala nielen očakávaniu zvedavých posluchačov,

Trachodon, predpotopné zviera. Bolo 40 metrov dlhé a živilo sa z bylin.

Zeppelinova vzducholod'.

lež i požiadavkám mimoriadnej slávnosti. Živo nám pred oči predostrel pomery IV ho stolia, vývin katolicizmu, kým nedosiahol ten veľmi žiadaný stupeň: zlatú slobodu. Obznámil nás i s terajšími tupiteľmi, nepriateľmi Cirkvi, ktorí znivočiť chcú dielo Konštantinovo, ktorí našej drahej viere všetko chcú odobrať: školy, kostoly, nemocnice, noviny atď. chcú ju celkom ožobrať, aby potom v otrhanom rúchu haňbila sa kráčať po verejnosti, aby sa vrátila pod zem, do katakomb, odkiaľ ju Konštantin na slobodné povetrie vyviedol. Zapamätáme si aj slová nášho pána farára a budeme pracovať na tom, aby sloboda Cirkvi katolíckej tu v našom meste bola naozaj slobodu; aby do našich vnútorných záležitostí nikto sa nemiešal. Smelo, vždy a všade budeme vyznávať svoju vieru. Po kázni bola slávnostná sv. omša, ktorú slúžil tiež pán farár Hlinka pri asistencii našich pp. kaplánov. Práve poludnie bolo, keď sme z kostola vykročili vo viere posilnení a ku práci povzbudení.

Popoludní o 4 hodine byly služby Božie pre veriacich maďarského jazyka. Kázeň držal vp. Ján Ferencsik, podpredseda katolíckeho kruhu. Intelligencia, pre ktorú kat. kruh zariadil tu popoludnajšiu pobožnosť, súčasnila sa v dost

veľkom počte, mnohí ale skveli sa ich nepri tomnosťou. A kázeň p. Ferencsika naozaj zaslužila viacej maďarských posluchačov. Tak jako cisárovi Konštantinovi katolícki kňazi vysvetlovali významnosť svätého kríža, zarovnak aj p. Ferencsik tunajšej intelligencii dôkladne rozložil významnosť Krista Pána. Nové pohyby filozofické z Krista Pána urobíť chcú pustého človeka. Tieto falošné nauky bohužiaľ veľmi sa rozširujú medzi vzdelanými a proti tomuto modernému kacírstvu povinní sme hlásať s Petrom: «Ty si syn Boha živého.» Konštantin dal slobodu celému Kristovi i Bohu i človekovi; moderné pohanstvo ale v Kristu Pánovi uznáva len mudrca, veľkého dobrodincu sveta, tých ale, ktorí v Kristu Boha veria, potupuje, vysmieva, Kristus Je Boh! O tom svedčí sv. Písmo, to dokazuje i cisár Konštantin, ktorý Kristovi-Bohu udelil slobodu. Na konci kázne prosil posluchačov, aby tí, ktorí nepracujú na rozširovaní katolicizmu, ich životom, ich chovaním sa a účinkami aspoň nerobili prekážky tým, ktorých ideálom a cieľom života je: Kristus a Jeho sláva.

Večer o 8. hodine v dvorane kat. Kruhu bola slávnosť pre všetkých obyvateľov mesta. A vskutku, videli sme tam na stoličkách sedieť i evanjelikov i židov. Najhlavnejší bod večerného programu bola reč jeho excellencie p. Štefan Rakovszkyho, nášeho oblúbeného súseda, ktorý nám všetkým, skvelým príkladom svietil, jako sme povinní bojovať za práva Cirkvi. S veľkou zvedavosťou a hlbokou pozornosťou počúvali sme jeho múdre slová o dnešných pomeroch katolicizmu v Uhorsku. Bola to reč krásna, treba by ju bolo celú uverejniť, ja ale čitateľom nášho Kresťana sdelujem len tú myšlienku, ktorá moju pozornosť najviacej vzbudila. A to je že naši vrahovia zkažiť chcú rodinu a školu. Keď rodinu odvrátia od Boha a na oltár domácností postavia nemravnosť a bezbožnosť, zabezpečia si prítomnosť; keď ale do pazúrov dostanú školy, patrí im naša budúcnosť. Ach, vieme my už teraz, prečo nám chcú školy soštatniť, prečo do našich poctivých domov tisne sa nemravná tlač! Nedáme sa! Pojdeme napred s našimi kňazmi, čo nám i pán Rakovszky vrele odporúčal.

Po tejto výtečnej reči byly dve predstavenia

jedno maďarské, druhé slovenské: Snúbenci (Mákapár) a Kríž pod lipami. Obidve predstavenia boli veľmi dobré. V prvom sme videli prenasledovanie kresťanov za cisára Diokletiana a v druhom život nášho slovenského ľudu a jeho vernosť a lásku ku krížu. Nočná hodina bola, keď sme domov išli. Poučili a zabavili sme sa, spolu ale aj vo viere sme sa poľúžili, za čo kat. Kruhu srdečná vďaka! *Mešťan.*

Vítazstvo rímskych katolíkov.

Freimaureri, volnomyselníci, socialdemokrati a vôbec neznabohovia, neurputný boj vedú proti cirkvi Kristovej. Spojili svoje sily, aby čím ľahšie dobili a tiež aj zničili tú skalú, na ktorú Kristus svoju cirkev vybuďoval. A ako sme neraz zkusili, nepriateľ není slabý, ba až príliš silný. Sorganizoval svoje čaty a jednotomyselne útočí na cirkev. 1 žiaľbohu, nemôžeme povedať, že bez výsledku. Nielen vo Francúzsku prevládal, zlomil a pokoril katolíctvo, lež aj v iných krajoch dosiahol značné úspechy. Aj to je znak silnej organizácie nepriateľov cirkvi a slabosti katolíctva. Kde sú katolíci na frakcie potrhání, kde proti sebe vedú boj, kde sa nezaujímajú o cirkev, kde niet odvážlivých bojovníkov, tam veru katolíci podľahnú, čo je ich ako veľa.

Takto podľahli pred pár rokmi v Ríme, keď tamojší freimaureri za mešťanosťu svätého mesta Ríma vyvolili žida Ernesta Nathana. No, hádam to bola najväčšia potupa, ktorá stihla katolíkov. V sídelnom meste sv. Otca žid, a k tomu freimaurer ostal prvým predstaveným. Pre túto potupu hanbiť sa malo celé katolíctvo. Freimaureri to však s triumfom oslavovali. Ako by aj nie! Rím je predsa strediskom katolicizmu. Opravdové sväté mesto a hľa, podmaní a poškrvní ho sberba freimaurerská. Či to není potupa? Rím je katolícke mesto a predsa freimaurerstvo natoľko smóhlo sa v ňom, že na čelo mesta postavilo žida. A to najväčšieho lotra. Najúhlavnejšieho nepriateľa cirkvi. Freimaureri dobre znali Nathana. Vedeli o ňom, že toľko vzteklosti v nich dovedna není, koľko je v ich súdruhovi Nathanovi proti katolíctvu. A nový mešťanosta, už pri zaujatí svojho úradu vyslovil sa, že zničí stredisko tmárstva (rozumej

pod tým cirkev) a oslobodí Rím z pod moci pápežovej.

A Nathan tak úradoval, ako to od neho freimaureri žiadali. S nimi gazdoval, pre seba. Nikdy netúlalo sa v Ríme toľko zbojníkov, ako počas Nathanovho mešťanovstva. Všetky urady zaplavili freimaureri. Jedon bol väčší zbojník ako druhý. Neobstálo pred nimi nič. Mestské prijmy zmizly, tak že mesto sa zadlžilo. Klika freimaurerská hladela, aby jej zbojstvá neprišli na verejnosť. Pritom stíhali katolíkov a praco-

Harpia, dravy vták. Predchádza v Amerike. Vraždí kozy, kamzíkov a zajacov.

vali na ich zkaže. Náboženstvo zakázali vyučovať v školách a nebolo tých sekátúr, ktorých by sa neboli dopustili proti katolíkom. Lenže práve táto neobmedzená bezočivosť rímskych freimaurerov pohla ku činnosti katolíkov. Počali sa organizovať nielen v Ríme, lež po celom Taliansku. Proti socialdemokratom, radikálom a freimaurerom spojili sa s monarchistami. Takto soslilnení pustili sa do boja pri krajinských voľbách, ktoré asi pred mesiacom prevedené byly v Taliansku. A podarilo sa im zlomiť freimau-

rerov. Nepriateli cirkvi takú porážku utrpeli v Ríme, že mešťanosta židák Nathan vzdal sa úradu a utiahol sa z politického dejišťa, kde toľké panamy hlásajú jeho zbojnícke úradovanie. A tak Rím volne vydýchol. Katolíci sa na nohy postavili a úfame, že si zadržia včulajšiu pozíciu a nepripustia viac na Rím rôt freimaurerských krkavcov. Porážka a pád židáka Nathana radosťou naplňuje každého katolíka.

Fatranský,

Ako parceluje altruistická banka.

V prešporskej stolici v takzvanom «csallóközi» je obec Csákány. Kňazi rádu cistercitov mali tu viac sto jochov rozsiahly pozemok. Vofaktorý kráľ Uhorska ten pozemok daroval bol spojenému opátstvu cistercitov. Roku 1902 spomenuté čakánske pántstvo štát kúpil s tým cieľom, že ho parcelovať bude. V tom čase ministrom orby bol Ignác Darányi. Muž, ktorý sa rozumel do svojho rezortu a ktorého heslom bolo: dajte sedliakom oračiny, nebudú vandrovať do Ameriky. Pozemok dosť lacno prešiel na štát, bo v tom čase zem nemala tak vysokú cenu, ako prítomne. Ignác Darányi z čakánskeho zánstva parceloval volačo vyše tristo jochov, 800 jochov ale nechal na lepšie časy. Lenže medzitým mungovia sa dostali ku vláde. Tito majú iný pragramm, ako mal bývalý minisier Darányi. Mungovia nie pre ľud chudobný, lež pre seba parcelujú. Tak sa stalo aj na okolí čakánskom.

Tamojší ľud jednostajne volal o parcelle a keď ich nedostal, vandroval do Ameriky. Prešporský ališpánsky úrad nestačil passy vydávať. Veľká radosť nastala však v čallóközi, keď minulého leta došla tá zvesť, že minister orby pokračovať bude v diele Darányiho. Na ten chýr dve čakánske rodiny zaraz sa vrátili z Ameriky. Nádeje riasťly, bo celá prešporská ozývala sa od toho chýru, že vláda sparcelluje všetkých 800 jochov čakánskeho majetku, takým spôsobom, že ho odpredá altruistickej banke. Parceláciu potom vraj preveďe táto banka, bo veď to je jej povolaním. A vskutku, minister orby ten majetok predal za 200.000 korún, čo je veľmi lavná cena. Na tom sa aj nikto nepohoršil, bo veď to podelené malo byť medzi

chudobných malých hospodárov. Títo chudiaci radovali sa aj, že k zemi lacno prídu, počom nemusia svoje rodiško opustiť. Lenže radosť patričných sedliakov bola veľmi krátka, bo o dalko dní po tej kúpe dorazil chýr, že tých čakánskych 819 katastrálnych jochov od altruistickej banky istý Julius Heim kúpil za 200.000 a to nie za hotové peniaze, lež na splátky — päťdesiat rokov trvajúce. A tak chudobní sedliaci — ktorí už v rukách si držali parcelly — sklamaní, zem idú hľadať do Ameriky.

Ctený čitateľ doista zhrozí sa nad touto mungovskou sociálpolitikou, Áno, je to ku pohoršeniu, lenže netreba zabudnúť, že Uhorsko včul panamisti spravujú. Tým je všetko dovolené. Tých za ukradnuté peniaze vyvolili za krajinských poslancov. Tým bývalý ministerpredseda Ladislav Lukács príkladom ukázal, že krajinu okrádať nie je hriech, ba čnosť mungovská: mungovskí pomocníci takto nasledujú svojho majstra!

Nuž predsa, kto je Julius Heim, že tak lacno prišiel k tak rozsiahlemu pozemku?

Julius Heim je svokor Húga Kroloppa, mungovského poslanca okresu sempckého.

Juliusovi Heim pred dvoma týždňami odovzdala altruistická banka čakánsky pozemok a to s celým zariadením, Aj išpána už osídlil v dakedajšom kaštieli zireských opátov.

Milý čitateľu, zase si sa poučil, ako sa stará mungovská vláda o chudobných roľníkov. Nuž ale, majú-li panamisti srdce k tomu, aby sa o ľud starali? Nie! Tí len pre seba zbíjajú. To je dovolené. Ladislav Lukács ich k tomu povzbudil. A aby ich zbojstvá a krádeže na javo nevyšly, preto chcú sprisniť tlačový zákon.

Ondrej Hladký.

Požiadavky Slovákov.

Čítam v novinách, že gróf Štefan Tisza, dosavadný neobmedzený pán Uhorska, vyrovnal a pokonal sa s Horvátmi a Rumunmi a že im dal také rečové práva a ústupky, ktoré tie dve národnosti žiadaly si od dávnych rokov. Chýr tento ma prekvapil. Ako by aj nie. Šovin maďar gróf Štefan Tisza, ktorý známy bol o tom, že každý národnostný pohyb v zárode udusil, ide sa vyjednávať s nepriateľmi maďar-

stva. A predsa je tomu tak. Tisza dlhé časy pojednával s vodcami sedmohradských Rumunov a už dávno dochodily chýry, že splní túžby a žiadosti našich Rumunov. K vôli nim vraj

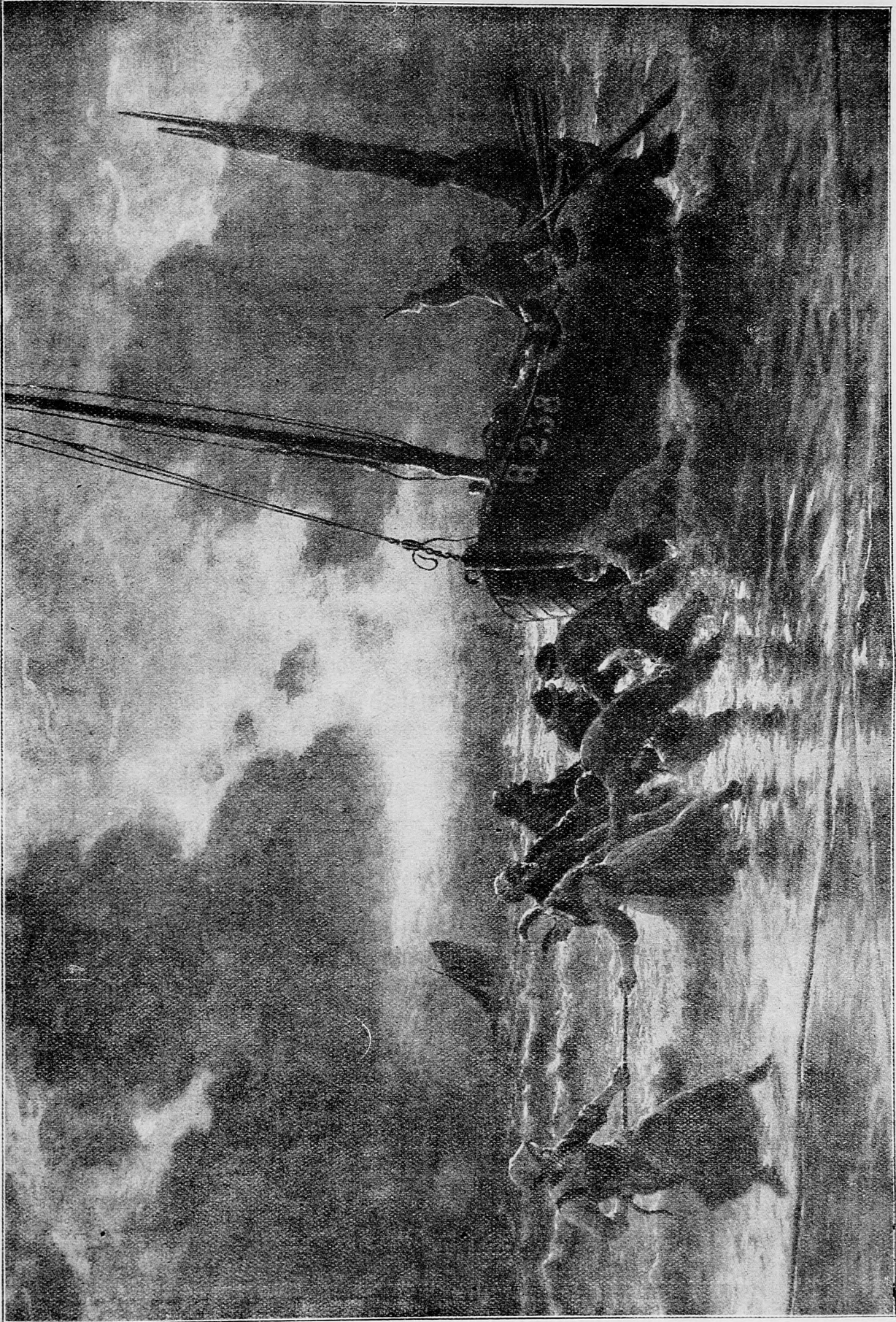
krajinských poslancov atď. Vyjednanie Tiszovo s Rumunmi je už skončené a s nim obe stránky sú vraj spokojné. Vláda totiž zapchala usta rumunským agitátorom, ktorí už príliš smelí boli.

Blahoslavená Panna Maria oroduj za nás.

vyzdvihne Apponyovský školský zákon, ktorý ako sa Rumuni ponosovali, násilne maďarizuje. Dá vymenovať daktorých rumunských föispánov. Poistí isté rumunské okresy pre rumunských

Nepokladali seba a ich súkmenovcov za podaných Franca Jozefa, lež verejne ohlasovali svoju patričnosť ku Rumunsku, A hľa, Tisza pokonal sa s rumunskými «vlastizradcami»,

Rybáři v čas burky.

ktorých predtým prehánali po súdoch a nejedného z nich žalárovali. S tým ale vláda neutlačila agitáciu, ba ju tým väčmi rozjatrila. A výsledok? Rumuni obdržali od Tiszu, čo žiadali. Ba Tisza šiel ešte ďalej a aby milým mu Rumunom dokázal celú svoju sympatiu, grófa Ottokara Cernina vymenovať dal za bukareštského veľposlanca Rakúsko-Uhorska. O grófovi Cerninovi známé je však, že je osvedčeným nepriateľom Uhorska a že napísal jednu knihu, v nejž práva v Uhorsku jestvujúcich národností bráni proti šoviniským utlačiteľom. A tak gróf Tisza úhlavného nepriateľa Uhorska vymenovať dal za veľposlanca monarchie a nad tým nepohoršil sa žiadon mungo.

A jako uspokojil Tisza Rumunov, tak podobne pokonal sa aj s Horvátmi. Horváci sa tiež búrili, Podnecovali ich k tomu nepriateľi monarchie, Srbsko a Rusko. Poburovaní hlavnými nepriateľmi Uhorska, prevádzali jednotajné demonstrácie. Neraz bolo slyšať, že Horváci potupili nacionálnu zástavu Uhorska a vytĺkli obloky na tamojších štátnych stavaniach. K utlačeniu tých vzbúr, naše liberálne vlády za bána poslaly Khuen-Héderváryho, ktorý za dlhý čas prevádzal tam ozajsnú hrúzovládu. Za tým vyzdvihnutá bola horvátska ústava a bašovali tam rôzni kráľovskí kommissari. Všetko však bolo marné. Horváci sa nepoddali. Ba počas Balkánskej vojny prejavovali sympatiu ku Srbsku a s pomocou balkánskych spojencov utvoríť chceli samostatný juhoslavijský štát. A hľa, gróf Štefan Tisza, tento mungovský spasiteľ Uhorska pojednával i s «vlastizrádnymi» Horvátmi a pokonal sa s nimi. Dal im rečové právo ktoré potlačily predošlé liberálne vlády.

Dve v Uhorsku jestvujúce národnosti od Tiszu teda už dostaly, čo im patrilo a za čo toľké roky vytrvanlive bojovaly. V Uhorsku však žijú aj Slováci. Aj oni sú práve takými krajinskými občanmi, ako Rumuni a Horváci. Keď Tisza veľkodušným bol ku týmto, tak aj Slováci si pýtajú od neho, čo im prislúcha. Áno, aj my Slováci sa hlásime k našim právam. Tam sú ony v národnostnom zákone z roku 1868. zaznačené. Zákon ten sankcionoval jeho veličenstvo kráľ, povinnosťou vlády je teda, zákon ten čím skôr do života uviesť. My Slováci inšie nežiadame. Naše práva poistené sú v zá-

kone o národnostiach. Práva tie nie sú ku škode hospodárskeho a kulturálneho vývinu Uhorska, ba oproti, keď aj Slováci obdržia, čo im zákon z roku 1868. poisťuje: vtedy až nastane nový život na slovenskech krajoch a mungovskými panamistami utlačením a prenasledovaním Slováci vtedy až budú sa cítiť slobodnými občanmi Uhorska. Dost dlho už čakali Slováci. Márne prosili, vždy ich odpravili. Včul však, keď Tisza Rumunov a Horvátov uchlácholil, nech vyjednáva aj s nami Slovákmi. Nech nerobí rozdiely a výnimky. To čo my žiadame, je našim právom, našim dedičstvom.

Slováci! Pýtajte si čo vám patrí a bude vám dané!

Slovák.

Kresťanská ľudová strana za robotníctvo.

Spravodlivé snáhy a požiadavky robotníctva vždy podporovala kresťanská ľudová strana. Robila to pod koalíciou a prevádzala to aj za prítomnej mungovskej hrúzovlády. Tomuto sodpovedne vyslanec kresťanskej ľudovej strany Karol Huszár minulého týždňa mungovského diktátora Tiszu ostro interpelloval v záujme tisícov robotníctva bez práce. Na túto interpeláciu Tisza 95 tisíc robotníkom, ktorí prítomne hladujú a bez práce sú len v hlavnom meste, ako podporu veľkodušne assignoval vraj ako nacionálny dar stotisíc korún! To je ozaj mungovská veľkodušnosť! Kolko príde z toho na jedného robotníka? A čo má robiť robotníctvo, ktoré po celej krajine hladuje, bo následkom mungovskej politiky už od rokov je bez práce? Z budžetu 7 miliardov nemá Tisza peňazí pre hladujúce robotníctvo, do kassy muagovskej strany a na mungovské voľby ale vie márníť nečítané milliony.

Ohnivá práca mungov.

Krajinský rozpočet a indemntu na pol roka vo všeobecnosti, v podrobnosťach, v prvom v druhom a trefom čítaní mungovci bez všetkej debatty prijali v jednom zasadnutí. Po tejto ohnivej práci snemové zasadnutia odročili do 15. decembra.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Kresťana».

Delegáti opozície vo Viedni.

Delegácie do 13. decembra zasedajú vo Viedni. Uhorskí delegáti 9. decembra vydržovali plenárne zasadnutie, na ktorom delegáti opozície prítomní boli v úplnom počte a gróf Michal Károlyi nepodvratnými dôkazmi posvietil na záhubnú zahraničnú politiku, akú monarchia prevádzala v čas balkánskej vojny. Vážne vystupovanie opozície v delegáciách vzbudzuje pozornosť celého politického sveta.

B E S E D N I C A.

Zázrak dvadsiateho stoletia.

Imrich Velkár, keď už celú krajinu pobrusil a keď so svojimi žartami a nápadmi nezapomenuteľným učinil svoje meno pred každým známym, zrazu spáchal ten najväčší a najhorší žart: oženil sa.

Napriek tomu, že to bol planý žart, predsa sa hojne smial každý na ňom a zo začiatku aj sám Imrik, ktorý sa tešil, že bez všetkého otrasenia, bladko sa preštuchol do stavu manželského.

Raz včasnejšie skončil svoju prácu a tak asi o jedenástej hodine predpoludním hvízdajúc napredoval domov.

Cesta ho viedla cez veľké námestie, kde sa mnoho ľudu hemžilo — v ten deň bol jarmok.

— Pán urodzený! Nech sa páči, nechže si kúpia! oslovujú zo všetkých strán Imrika predavačky a ponevác na Imrika veľmi účinkovalo, že ho každá predavačka dľa mena pozná, tak si aj zaumienil, že prekvapí svoju milú ženičku s nejakým darom a spolu aj pred svokrom dokáže, že ako vážne berie manželské povolanie a starosti.

Vybral teda najväčšie husiace vajcia, aké len možno bolo najst na námestí a tie kúpil.

Doma ešte o obede ani slychu ani chýru, čo aj nevesta a aj mama sa zvrtyaly okolo sporáka, nuž ale u dámy je fažkým remeslom varenie aj vtedy, keď starostlive matkine oči na všetko dozerajú.

Imrik sa teda rozvalil na diván a počal čítať staré číslo akýchsi novín.

Zrazu sa obrátil ku svokre, ktorá sa s prikrývaním stola zaoberala.

— No, mama, predsa je len figliar ten Nemeec! Už zase čo vynášiel!

Svokra — tiché stvorenie (biela vrana) vážna (vyše metrického centa) — nebola by mohla byť opravdovou ženskou, keby nebola na toto zvedavá.

— Čo vynášiel zase ten Nemeec, syn môj?

— Veľkú vec! — smial sa Imrik. — To stojí tu v novinách, mama, že v Lipsku jedon nemecký učeneec vynášiel, ako môže jedno slepačie vajce narásť.

— Slepačie vajce narásť? — opakovala ticho svokra. — To nemôže byť pravda, Imrik.

— Ani ja tomu neverím, ale pozrite, tu to stojí v novinách.

A tu jej už aj ukazoval číslo na dôkaz.

Stará pani hľadí, hľadí, konečne vážne sa vysloví, že čo to aj v novinách stojí, no predsa tomu neverí.

— No tak teda ani ja! — doložil Imrik a ďalej čítal.

Ale zrno bolo už zasiat a starej panej rastenie vajcia nstavične sa plietlo v hlave počas prikrývania. Takmer jej dobre padlo, keď sa asi o päť minút Imrik odhodlane k nej obrátil:

— No, mama, čo ma aj vysmejete, ale ja to predsa len oprubujem.

— Čo, syn môj?

— Oprubujem, či narastie slepačie vajce?

— Ach ty blázonko, snáď to len neveríš naozaj?

— Nie, ale predsa oprubujem. A potom kto že vie, či je nie aj dačo vo veci? Bo Nemeec je predsa len huncút. A potom veď tá celá vec stojí len dve vajcia, to je nie veľká obeť.

Diktum-faktum, mama na to pristala (konečne pri každej svokre sa najdu v živote jedon-dva okamihy, keď svojmu zatovi vyplní žiadosť) pod tou výnimkou, že aby aspoň najmenšie vajca použil k experimentácii.

Imrik prečítal z novín úpravu a tak vo dvojme sa lapili k zväčšeniu vajec.

Ponajprv bol prinesený jedon väčší hrniec, do ktorého punktovne namerané bolo jedon liter čistej vody (na každé vajce pol litra vody rátajúc) a potom pozorne vložili do hrnea dve slepačie vajcia. Nato rozsrldili vodu dľa úpravy vsypúc do nej kávovú lyžičku papriky, pol lyžičky soli a nezabudnúc štipku cikorie pridať, 12 zrníek čierneho korenia a pol hrsti kukurice. Potom pergamentovým papierom opatrne bol obviazaný hrniec, ihlou asi na dvadsiatich miestach bol papier dopichaný, aby sa dnu povetrie dostalo a vylodený bol hrniec medzi dva obloky na 36 hodín k absolútnemu odpočinku.

Slovom celá úprava punktovne bola zadržaná tak ako to stálo v novinách, z ktorých Imrik starostlive citujúc, nič nevynechal.

No ale prišiel obed, chystanie, večerná prednáška, slovom toľko vážnych vecí, ktoré pozornosť ešte aj najstarostlivejšej gazdiny sú v stave odvrátiť od dvoch drobných, mizerných vajec slepačích, ktoré v rozličných látkach vložené medzi dvoma oblokami sa pretvarujú dľa nemeckého umu a nevypočitateľného zákona prírody.

Na druhý deň popoludní, keď už presnili jednu noc o veci, mama náhodou potrebovala hrniec a slce ku volakému vareniu. Vzala ho z obloka, s hnevom, že ona, ako múdra ženská, ako mohla včera veriť na kadejaké hlúposti a bláznovstvá novín jedonmu Nemcovi a aj Imrikovi, ktorý — dávna vec — nemal nikdy rozumu. (Ani nevie posial pochopiť, čím mohol jej dcéru Margitu okúzliť.)

Vzala hrniec, strhla pergamentový papier — a zadržala sa doňho. Odrazu sechladla v nej krv: zjavy sa jej dve obrovské vajcia, aké len pštros môže zniesť v ďalekej Afrike.

Keď konečne prišla k sebe, najprv začala kričať, potom uchytiať hrniec a utekajúc s ním cez ulicu, rozhlasovala na všetky strany, že sa obnovily zázraky.

Ako Imrík na poludnie s manželkou domov prišiel z úradu, odrazu volakto neprijemne sa začal cítiť.

Vo veľkej ulici a v bočných uliciach inšie nevidel ako hrnce, hrnce, krpky, krčahy, rajnice, mliečniky, ktoré v rade pekne postavené, pergamentovým papierom obviazané z oblokov sa naňho uskrňaly.

Keď ale doma mama blažene rozpovedala zázrak a nevedela pochopiť, že prečo sa tomu Imrík neteší, tento sám v sebe rozhodol, že noc ztrávi v krčme, aby ho dajako rano doma nezastihlo: lebo smelým človekom je človek, ale s 20—30 susedkami pusť sa do boja, je predsa len absurdum. Kto vie, či by mu o hlavu neotrepaly nenarastené vajcia?

V túto noc vystal Imrík ako ženáč po prvý raz a v nasledujúce rano obrátila sa mama s podopretými rukami k fnukajúcej dcére, po prvý krát vysloviac veľmi hlasite svoju mienku o Imrikovi:

— No, dcéra moja, vždy som ti hovorila, že bol oplanom v celom svojom živote!

CHYRNIK.

Jeho veličenstvo kráľ vianočné sviatky strávi v rodinnom kruhu arkikniežata Salvatora v Schönbrunnskom kaštieli Zdravotný stav jeho veličenstva je úplne uspokojujúci.

Kardinál Oreglia, ktorého ešte pápež Pius IX. vymenoval bol za kardinála, v 85. roku života minulých dní zomrel v Ríme.

Z biskupstva spišského. Batizovský farár Edmund Schürger, známy apoštol protialkoholického pohybu na shromaždení uhorsko-katolíckeho abstinentného spolku sv. Kríža, dňa 25. a 26. novembra pod ochranou uhvárskeho gr. kat. biskupa Antona Papp v Ungváre zariadenom, držal štyri prednášky. 25. nov. predpoludním v telocvičnej sieni kráľ. kat. hl. gymnázia hovoril o úlohe abstinentného spolku sv. Kríža a popoludní v gr. kat. učiteľskej pripravovni o úlohe učiteľstva v obore protihovného pohybu; 26. novembra predpoludním v gr. kat. dievčenskej škole prednášku držal o abstinencii

a mládeži a popoludní vo veľkej sieni semenišťa o vplyve alkoholizmu na náboženský život.

Na čo sa obracajú katolícke kňazské majetky? Nitranský biskup gróf Vilhelm Batthyány diecezanskej základine daroval 22.000 korún. — Najd. pán knieža-primas, sk. vn. t. r. dr. Ján Csernoch na sochu prvého čanádskeho biskupa sv. Gerarda, v Temešvári postaviť sa majúcu dal 10.000 K. — Kňazi na pomník čanádskeho biskupa Jozefa Kőszeghyho doteraz dali 1000 korún. Jágerskému diecezanskému spisovateľskému spolku jágerskí kanonici Gábor Csekó a Pavel Duttkay darovali po 300 korún. — Spišský kanonik dr. Martin Pírhalta z príležitosti podhradskej slávnosti 1600-ročného jubilea vyhlásenia slobody kresťanstva, nadplatil 100 korún.

Chýry zo Spiša. V Levoči nešťastne pochodila osemročná dievčinka Jolánka Gyusanna. Stojac pri peci od jednej vyskočenej iskry chytily sa jej šaty. Zlakovaná vyletela na ulicu. Plamene sa medzitým ešte viac rozdúchaly a ubohá horela hneď na celom tele a kým jej prišli na pomoc, ztratila už povedomie. Opatrujú ju v nemocnici, niet ale nádeje, že by ostala pri živote. — V Richvalde pred niekoľko dňami jeden smutný príklad na vidomoči ukázal, ako od alkoholu divedú mravy a hynie život. Istá opitá dedinská spoločnosť neuspokojila sa s muzikou cigána, cheľa sa ešte aj tešit v jeho tanci a aby mu dodali väčšieho gurázu, predložili mu sklenku pálenky. Cigán Girga dal sa aj do tancu a po krátkom skákaní chytil sklenku a vyprázdnil ju jedným ťahom. Vražedný účinok besnej čertovice ukázal sa hneď, nešťastný cigán mŕtvý klesol na zem. — K Velbachskej kat. škole za učiteľa vyvojili Andora Szalayho.

Oheň. V Oravskej obci Krasnahorka pri Turdosine v jednu minútu noc pustošil strašný oheň. Požiar povstal v dome Štefana Bakó a následkom veľkého vetru za krátky čas zhorelo 39 domov s pobočnými staviskami. Na hasenie nedalo sa ani myslieť a ubohí ľudia zúfale museli na to hľadať, ako im hynie všetok majetok. Škoda obnáša asi 200.000 korún.

Rusko a katolícki misiónári. Na ten chýr, že Rusko chystá sa definitívne ruku položiť na Mongolsko, píše z misiónárskych kruhov: Veľmi smutno by bolo, keď by Rusko podmánilo Mongolsko bo v tom páde by tam na vnivoč vyšli všetky prekvitajúce katolícke misie. Rusi zachádzajú tu celkom svedolne s katolíckim. Katolícky kňaz nesmie upotrebovať sibírske železnice bez osobitného dovolenia petrohradskej vlády.

Herbábny podfosforokyslý

Vápenno-železný-sirup

od 14 rokov lekármi preskúmaný a odporúčaný sirup na prsia. Roztapa slajm, utišuje kašeľ a podporuje chuť k jedeniu. Dlhá trávencia a chovu a pôsobí nadovšetko k tvorbeniu krvi a kostí zvlášte pri slabých deťoch.

Cena jednej fľašky K 2.50, poštou o 40 h. viacej za z obalením.

Na III. medzinárodnej výstave vyznačený veľkou zlatou medailou.

Výlučný dorábateľ a hlavný zásielca dr. HELLMANNA lekárne „Zur Barmherzigkeit“

Hlavný sklad pre Uhorsko lekárne Jozef Török Budapest.

(Herbábnyho nástupca.)

Wien, VII/L, Kaiserstrasse 73-75.

Sklad vo všetkých väčších lekárnach.

Zákonom chránený.

Výstava pred paderantim

PURJODAL

Zákonom chránený.

Vypróbovaný jod-sarsaparilla praeparát, čisti krv, podporuje zmenu látky, tisi bofasti a krče a hati zapaleniny. Všade kde sodepvedajú jod a sarsaparilla praeparáty, upotrebit môže sa so zvláštnym úspechom. Lahko k užívaniu a bez zavady povolania. Cena jednej fľašky K 2.20, s poštou o 40 h. viacej ako cena zaobalením.

Dovolenie treba pýtať tri mesiace pred cestovaním. Toto nariadenie cestou konsulov na vedomie dali všetkým katolíckym misiónárom Číny.

Protižidovské shromaždenie. Rumunská kultúrna liga vydržovala veľké shromaždenie v meste Jassy. Rumuni rozhodne ohrozovali sa proti rozšíreniu občianskych práv v prospech židov, bo vraj židia hmotne utláčajú ľud rumunský a prekážajú vyvinutie rumunstva. Kedy precitneme a postavíme sa už my proti rozličným prechmatom a šudierstvám našich židov?!

Proti alkoholu. Istý chýrny budapešťanský lekár v tieto dni na naukobehu záležitosti chudobných vyriekol: že alkohol aj v najmenšej zásobe škodí dieťaťu ba že od rodičov užívaný alkohol záhubne účinkuje v defoch. — Počet abstinentov (ktorí úplne sdržujú sa všetkých opojných liekových nápojov) obnáša: v Anglicku 5 millionov, vo Švédsku 500.000 a v Nemecku 332 438.

Preplavili sa cez kanál Panama. Z New-Yorku oznamujú, že minule cez kanál Panama preplávala prvá loď, na ktorej sa však viezli len pri stavbe kanála zamestnaní úradníci so svojimi manželkami. Malá parolôď «Louise» pohla sa z Atlantického mora a šťastne doplávala do Tichého oceánu. Preplávanie cez kanál možným bolo len tak, že pre loď na tých miestach ktoré následkom posledných sossutí brehov boli zasypané, povytínali cestu, ktorú príležitostne tak bude možno rozšíriť, že sa aj veľké lode spracú po nej.

Najbližšia cesta do Ameriky. Anglická vláda zaoberá sa s takým plánom, ktorý, jestli sa ho podari previesť, celkom inú cestu vyznačí do Ameriky plávajúcim lodiam. Námorníckí odborníci sa už od rokov zaoberajú s jedným plánom, ktorý by cestu do Ameriky zkrátil. Vláda sa teraz prichytila ku uskutočneniu tohto plánu a podpísala jednu smluvu, v smysle ktorej na severozápadnom brehu Irska v Blackson-Bay postaví prístav, ktorý železnicou spoja s írskymi železnicami. Z nového prístavu lode za polštvrtá dňa prídu do Ameriky.

Krádež na jarmoku. Zo Zvolena sdeľujú, že tam na poslednom jarmoku očovský obyvateľ Ondrej Mazuch a Ján Ozaj z Végleshuty odpredavačkám Jánovej Melna a vdove Samuela Adamoviča ukradli kože väčšej hodnoty, za čo ich žandári zatkli a odovzdali okresnému súdu.

Ba až do Ameriky sa musí niečo zasielať, čo není inde k dostaniu, ako v našej vlasti. Keď sa odplatí jednu vec tak ďaleko za more zaslať tak zaiste musí byť toho čovzlašť hodná. Aj čitatelia zaiste budú chcieť vedieť, ako sa nazýva táto cenná vec, ktorá sa z nášho mocnárstva až za more zasielať musí, lebo sa len tu dorába a preto, že bez nej ľudia ani v Amerike nechcu byť. Tak teda Vám to chceme prezradiť: Je to Fellerov bolesť utišujúci Elsa Fluid od lekárniky E. V. Feller v Stubici Kostolná-ul. č. 18. (Záhrebská stolica) ktorý aj v Amerike má mnohých priateľov a ktorého 12 malých alebo 6 dvojitéch alebo 2 špeciálne sklenice stoja franko len 5 kor., do Ameriky 9 duplovaných sklenic 2¼ dolára.

Vážna vec

je udržať si zdravie. Človek môže roky svojho živobytia vesele a v zdraví prežiť a sviežim zostať až do vysokého veku, keď nastupujúce bolesti a neduhy, ktoré pochádzajú z prievanu, prechladnutia alebo vlhkosti ako sú ku pr. lámka, hostec, neuralgia, bolenie hlavy, zubov a uší, hučanie v ušiach, slabosť zraku, trasenie v tele, prešnutia, bolenie chrbta, pichanie v bokoch, trhanie v údoch, pichanie v pleciah atď. sa odstránia Fellerovým bolesť utišujúcim «Elsa-Fluidom». Tento zotavuje, osvežuje pomocou jeho predist' môžeme kašľ'u, nátku, zachrípnutiu, boľeniu hrdla, obtížnosťam pri prežieraní, boľeniu prsú a iným rôznym nemociam, Mnohí lekári odporúčajú a chvál a «Elsa-Fluid» v početných uznania plných dopisoch. My sami užívame Fellerov Elsa-Fluid, by sme mohli dosiahnuť zdravý spánok, silné nervy, pevné svaly a zdravý obeh krvi a môžeme ho čo najvreljšie odporúčať. Má sa objednať u lekárniky E. V. Feller v Stubici Kostolná-ul. č. 18. (Záhrebská stolica). 12 malých alebo 6 dvojitéch alebo 2 špeciálne sklenice za 5 kor. franko, 24 malých alebo 12 dvojitéch alebo 4 špeciálne sklenice za 8 kor. 60 hal. franko, 60 malých alebo 30 dvojitéch alebo 10 špeciálnych sklenic za 20 kor. franko.

Proti boľeniu žalúdka, poruche v trávení, zmenšenej činnosti čriev a zácpu účinkujú rýchle a iste Fellerove prečisťujúce «Elsa-pilulky», povzbudzujú chuť, utišujú krče, riadia stolicu, zlepšujú krv a nemajú okrem toho žiaden neprýjemný účinok. 6 škatuliek zasiela za 4 kor. franko lekárnik E. V. Feller, v Stubici Kostolná-ul. č. 18. (Záhrebská stolica). Ponevác súj mnohé bezcenné napodobeniny, musíme dobre dať pozor, aby adresa bola vždy správna. Len pravé Elsa výrobky byly vysokými vyznamenaniami v celom svete poctené.

Pýcha

roľníka je chov jeho dobytka, lebo ten svedčí o tom, čo je v stave a čo vie. Mnohí roľníci ale nevedia, že na udržanie zdravia koní, na dosiahnutie rýchleho pribývania na váhe pri krmných kusoch, na zväčšenie nesenia vajec pri sliepkach a na zlepšenie dojiva u kráv je potrebné pridávať Fellerov výživný prach pre dobytok so zn. «Elsa». Tisíc roľníkov ho upotrebuju, lebo tento zvyšuje chuť k žraníu, napomáha trávenie, zmožňuje najlepšie využívať krm, pomáha predist' moru a zosilňuje kosti, žalúdok a svaly. 5 škatúl stoja K 5.—, 1 škatula, ako pribal K 1.—, len pravý u lekárniky E. V. Feller, Stubica Kostolná-ul. č. 18. (Záhrebská stolica.)

Z Chynorán.

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Ctený pán Redaktor! Ráďte prosím uverejniť tento dopis v našom milom «Krestane».

O našej obci všetci kresťanskí ľudáci vedia, že je to obec čisto katolícka a že je aj najsilnejším stĺpom kresťanskej ľudovej strany. Chynoranci nepočetnekrát dokázali, že sú ľudia stáleho kresťanského presvedčenia a že na nich vždy môže sa spoľahnúť ľudová strana bo inde hlasovať nebudú. Ľudáctvo je v našej krvi. Kde je náš vremlilovaný duchovný pastier, tam sme aj my a budeme na vždy. Z nás by si mali príklad brať všetci katolícki Slováci. My sme pri utvorení kresťanskej strany slúbili, že pri tejto strane na večné veky vydržíme, od tejto sa neodtrhneme, jej nevernými neostaneme: a toho sľubu sa držíme. Každý Chynoranec či starý, či mladý, či mužský, či ženské, sú seba-povedomí a verní ľudáci. Preto nažívame v láske a vo svornosti a preto sme spokojní a šťastní. Mungovia pravda hnevajú sa na nás. Radi by potrhali ten utešený kresťanský sväz, ktorý sme medzi sebou utvorili, preto všemožne špekulujú, ako rozbiť v Chynoranoch našu kresťanskú ľudovú stranu, len že nijako sa im to nedarí. My stojíme ako skala. Už aj s národniarstvom probovali liberáli nakaziť Chynorancov, tí ale neprijali tú luteránčinou napáchnutú nákazu. Mungovia však neustúpili a ďalej snuli svoje plány, ako dobiť Chynorany. Po dlhom špekulovaní aj vyhútali, že pri tohoročích stoličných voľbách do kandidácie vtisnú nášho hlavného nepriateľa Jozefa Spála. Tak sa aj stalo. Hodás mandát pána Jozefa Szpála len po troch rokoch vyprší, predsa však vystúpil v našej obci. Na to rátal ten pán, že budeme ohľadom na jeho osobu, ktorú etí si každý občan. Áno, my proti osobe pána hlavného slúžneho zhola nič nemáme, len proti jeho politike. On je liberál a mungo, my ale ľudáci. To nemôže žiadať od nás pán Spál, aby sme sa zradu dopustili a s tým potupou získali. Náš kandidát bol veľk. pán Ondrej Škrábik. Za povinnosť sme si držali naň do jedného odhlasovať. Pán Škrábik obdržal 158 hlasov; pán Spál horko fažko 31. Mohol si sgazdovať túto haňbu.

Slovenskí katolíci, vezmite si od nás príklad a hlasujte vždy a pri každých voľbách na kandidátov kresťanskej ľudovej strany! To je naša strana! *Volič.*

Zo Spiša.

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Ctený pán Redaktor! Ráďte prosím uverejniť tento dopis v našom milom Krestane.

V našej celej stolici 6. novembra prevedené boli voľby stoličných úradníkov. Vyvolení sú nasledujúci: Nová Ves I. okres: Hugo Seltenreich a dr. Alexander Simenzky; II. okres: Ján Paksy, dr. Alexander Thern, Julius Kalaby a Pajdussák (duchovný slovenského kostola). Levoča I. okres: Béla Bojársky a Oskar Prihradny; II. okres: Julius Kaymár. Merény: dr. Ludvik Horitz. Krompachy I. okres: Ladislav Rottmann, dr.

Dezider Alexy a Jozef Csányi; II. okres: Zoltán Sárossy, Teodor Török a dr. Ján Beliczky (kat. farár). Okolie krompachské: Štefan Zubriczky, Emerich Dologh a Ján Groch (kat. farár). Štvrtok: dr. Štefan Kray, Jozef Chladek (správca levočskej kat. Priem. Banky) a Béla Ribiczey pokladník tejže banky. Stará Ves: Dionýs Ujházy a Ladislav Herbszt (kat. farár). Kacvin: Koloman Pongrácz a dr. Béla Lieskó (advokát Katolíckej ľud. Jednoty pre celú Maguru). Veľký Lipník: Armin Kredatusz a Michal Milly (gr. kat. farár). Kubachy: Ján Gótsch, Béla Janovitzky a Ján Jendrichovszky (kat. farár). Stará Lubovňa: Franc Purez (kat. farár). Jakubjany: Štefan Jancsó. Jarembina: dr. Gejza Kurovsky, dr. Gejza Russay a Jozef Kropács. Okolie novovesské: dr. Artur Wieland a Anton Tanásdy. Hrabušice: Ludvik Sax (kat. farár). Markušovce: Aladár Ruffinyi, Julius Kern (kat. farár) a Michal Stofkó (kat. farár). Podolnec: Rudolf Tfirszt a Frauc Spiritza (kat. farár). Hollólmnica: Ladislav Riesz. Veľká Lomnica: Eduard Zimann. Hundsdorf! Julius Gretzmacher st. Kézmarok: Valer Horti a Elemér Mattyasovszky. Lubica: Gejza Fischer. Durand: Kornel Veszter. Spišská Bela: Kornel Teltsch a dr. Alexander Radnai. Spišská Sobota: Viktor Scholez, Bruno Ujfalussy a Ondrej Kurucz (kat. farár). Poprád: Albert Krompecher, Béla Mankovich a Tobias Fischl. Slovenská Ves: Arnold Chamila a Michal Galgon Jaške. Nemešany: Roman Pukács (kat. farár). Szepeshely: dr. Ján Szemann (kat. kňaz). Podhradie: Viktor Teszt a Ján Zemanec (kat. farár). Biacovce: Ján Venczkó (kat. farár). Szepesremete: Michal Langermann, Béla Nádas a Karol Szelényi. Fridmann: Melchior Christen a Jozef Organistyák (roľník). Tribš: Otto Chamilla a Anton Kubaszák (kat. farár). Hanušovce: Peter Krávecz a Michal Majeresák (kat. farár). Nedeca: Julius Rác a Štefan Gergye (kat. farár). Oszturňa: dr. Mikuláš Jankura a Ervin Bysz (gr. kat. farár). Spišské Vlasy: Béla Sterbinszky st. a Michal Mindszenti (kat. farár). Gelnica: Ludvik Antony a dr. Eliaš Hadzsega. Lučivna: Ernest Winkler.

Tento menoslov je veru veľmi smutný. Najdeme v ňom málo neodvislých ľudí a ešte menej ľudákov; úradníkov, notárov, slúžnvcov, horárov a kresťanskému ľudu neprajných liberálov ale celú kopu. Náš ľud spišský si teda nevšimnul vážne napomenutie 7. sošitu Katolíckej ľudovej Jednoty: «Zvoliť máme neodvislých ľudí, bo na stoličnom dome bývajú pretriasané veľmi dôležité záležitosti. Keď sa tie záležitosti vybavujú proti záujmom ľudu, tomu sú na príčine: ľud a nektorí jeho vodcovia. Čo sa teraz zameškalo, to sa dľa možnosti musí napraviť o tri roky a potom zase o šesť rokov. *Ľudový stoličný výborník.*

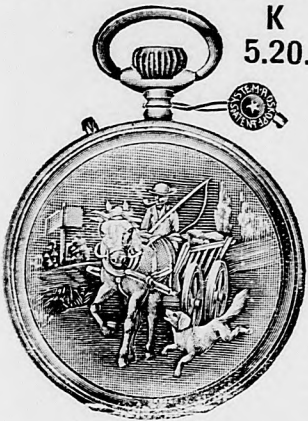
Odkazy redakcie.

I. K. K. R. Vďačne v nasledujúcom čísle. — O. H. V. Memožno upotrebiť. — A. Z. B. Bez práce není sú kolače.

Či možno vyliečiť nemoce pľúc?

S touto veľavážnou otázkou zaoberajú sa všetci, čo trpia na asthmu, pluzgierovú nemoc pľúc a hrtana suchoty, katarh končiarov pľúc, zastaralý kašeľ, zašľajmovanie, dávne zachrypnutie a proti týmto chorobám posiaľ nenašli žiadneho lieku. Každý na tieto choroby liečivného ústavu a táto kniha pojednáva otázku: „Či možno vyliečiť nemoce pľúc? Okrem toho pošleme aj vzorku nášho svetochýr- chvália a upotrebujú proti pluzgierovej nemoci pľúc (suchoty) asthma, bronchite a katarhu hrtana. Toto té neni tajný liek, lež, môžu. Aby sme ale každému chorému zavdali príležitosť, aby toto té bez všetkého rizika vyprobovať mohol a presvedčil sa o jakosti jeho choroby, odhodlali sme sa každému chorému poslať knižku: Či možno vyliečiť nemoce pľúc?“ spolu ale aj na prábu vzorku nášeho tea, a sice celkom zdarma a franko. Prosíme len dopisničku poslať so zreteľnou adreßou nasledujúcej firmy: **Puhlmann & Co. Berlin, 455. Müggelstrasse 25.**

Echt nikel anker remont. hodinky

K 5.20.

systému Roskopf patent No. 1000 R. otvorené s pevnou niklovou zátkou, s peknými plastickými figurami, ako biciklista, loď, železnica, roľník, jazdec, banník, zahradník, s emaillovaným číselníkom a s ručičkami sekúnd, presne regulované 5 korún 20 halierov.

Žiadne riziko!

Výmena povolená alebo návrat peňazí.

S poštovou dobierkou zasiela prvá svetoch. dielňa hodin

Hanns Konrad,

cis. a kráľ. dvorný zásielca

Brüx, číslo 5184. (Čechy).

Cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadosť každému posiela zdarma a franko.

Včul je čas

poštovou dopisničkou objednať si môj hlavný cenník, so 4000 vyobrazeniami rôznych darov k vianočiam a v každej demácnosti potrebných článkov každého druhu. Tento skvosine zostavený hlavný cenník na žiadosť každému zdarma a franko zasiela **Hanns Konrad** cis. a kráľ. dvorný zásielca, vývozný dom **Brüx, číslo 5203. (Čechy).** Niklové hodinky K 3.90. Strieborné hodinky K 8.40. Niklový budíček K 2.90. Pendlové hodiny K 9.—. Hodiny s kukučkou K 8.50. Harmoniky K 5.—. Husle K 5.0. Revolver K 6.80. Bučné doroby každého druhu, v domácnosti potrebné predmety z ocele, z kože, náčinnia pre tačiarov, hračky pre deti atď. v najbohatšom výbere.

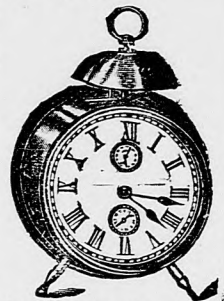
DOSTIŽNÝ BUDÍČEK

4770 číslo. Chodí v každom postavení v zátkore z nikla alebo z červenej mosadze s olovým zvonom pevného čistého hlasu cena K 3.90.

4776 číslo. S duplovaným zvonom veľmi povného čistého hlasu s presným chodením cena K 5.40.

4774 č. vyobrazenia «Perfection» hodiny Junghaus dorob, v zátkore z nikla alebo z mosadze s peknou duplovanou hlasnou zvukohrou 20 1/4 centim. výšky cena K 7.—

Hlavný cenník s 5000 vyobrazeniami. Objednať možno v osade vývozného domu **Hanns Konrad Budapešt, 280. Rákóczi-ut 8. N. K. na I. poschodi.**

Friedrich Karol Hagenauer

kostolnych obrazov maliar na skle.

Budapest, VIII., Gólya-u. 44. sz.

Stará spoľahlivá katolícka firma! — Ochoťne posluží s cennými rozvrhmi!

Pri objednávkach na naše ohlasy, prosíme odvolávať sa vždy na náš časopis.

Na predaj

Nový dom s dvoma veľkými izbami, s jednou kuchyňou, pivnicou, murovanou maštinou pre 6 kusov statku, dreváči, roľku domu 2 1/2 štvrtky v jednom kuse pri dome a aj viac dlá. Inžinieri hodi sa pre gazdu alebo pre kováča leži na harhovskej česte v Levoči (Lőcse, Szepesmegye). Bližšie vysvetlenie dáva **Ján Gürsching** kaplan, Lőcse, Szepesmegye).

Oznamy príjma

Administracia

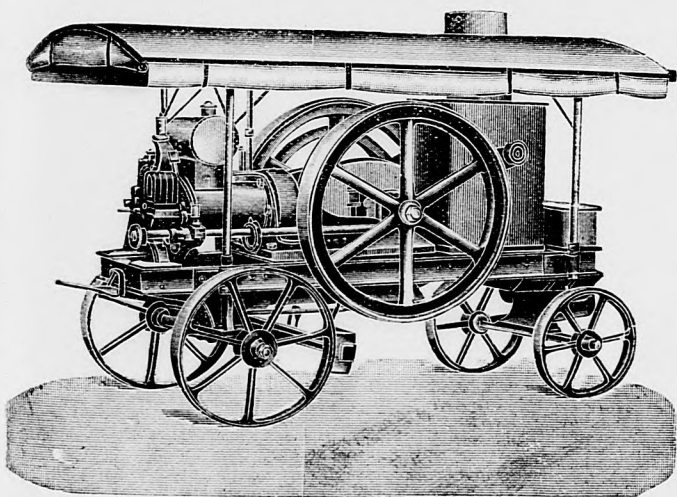
„Kreštan“

BUDAPEŠT

Szentkirályi-utca 28.

Zbytky

hodiace sa pre domácnosť v dobrej jakosti: 40 metrov v bielom tovare, flanelly na košeľe, zephyry na košeľe a šaty, oxfordy, modrotisk, šatový batist, a 1/2 tuča ručníkov pre dospelých a deti za 17 korún franko. Dĺžka zbytku od 2 1/2 metrov vyše. Zvlášte dobrá jakosť 19 korún. — Vzorky zbytku na ukážku nemožno posielat. Zasiela sa jedine s poštovou dobierkou. Nesodpovedný tovar primam zplatky. **Anton Martinec, Červený Kostelec v Čechách.**

Stroje pre hospodárstvo

parné, benzínové, motory, pluhy, sejačky, mláťačky, fukary atď. dodá vám najlepšie a najdokonalejšie za miernu cenu, našská kresťanská firma:

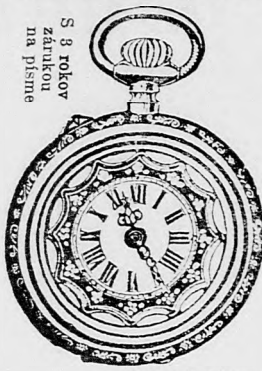
F. Haša

továreň strojov hospodárskych k. sp.

Trnava (Nagyszombat)

MEVYHADZUJTE PENIAZE

S 3 rokov zárukou na písme

za zlé hodinky, keď u mňa k dost ním sú 007. čísla pôvodne

Delnicke Roskopf

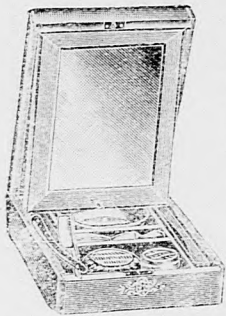
vačkové hodinky za 4.50 K. Tieto hodinky chodia na kameňo h ich s roj je dokonale preskúmaný a napravený. V pád: tovar nesopovie zamením ho alebo vráti peniaze. Veľký výber vačkových hodín ek prsteňov, zausnic, reťazok, ste ných hodín a ludičkov. I lavný cenník s 5000 vyobrazeniami zdarma. K obj dnaui s poštovou dobiekou v budapeštianskej vývozej dom: **HANNS KONRAD Budapest, 280, Rákóczi-ut S. N. K.** I. poschodie.

Najväčší vývoz hodin Uhorska. 7

Mnoho času a peňazí usporí

každý, keď sa sám holi, k čomu zvláste hodi sa moje

Náčinie k holeniu č. 8730

v pekne polírovanej, zátvorom opatrenej drevenej truhličke, 20 cm. dlžky, 15 1/2 cm. šírky 6 cm. výšky so zrkadlom k holeniu. V tejto truhličke nachodia sa všetky k holeniu potrebné veci, ako: 1. dobrá britva z la Solingen strobom j ocele 5/8 šírky, 1/4 plitko šľajfovaná, hodi sa ku každej brade a je hneď k upotrebeniu. 2. Dobrý remeň k brúse iu bravy. 3. Těžlik massy k brúseniu. 4. Těžlik antiseptickeho mydla k holeniu. 5. Niklovanú malú nádobu k rozpusteniu mydla. 6. Štetočku k zamydleniu, s niklovanou rukoväťou, komplet len K 5.

Podobné náčinie s britvou, opatrenou ochranným strojom pre takých, čo sa nevedia holiť, s vytvorením porezania sa, s úpravou K 5.60. — Číslo 8740. Najnovšie náčinie k holeniu obsahuje: veľmi pekne poniklovaný nástroj k holeniu, s 5 britvami dvojeho rezu, niklovanú nádobku k rozpusteniu mydla, jednu štetočku k holeniu, 1 težlik mydla k holeniu K 5.20. — Riziko vytvorené. — Zámerna povolená, alebo návrat peňazí. — Súkromníkom s poštovou dobiekou alebo pri voprednom zaslaní peňazí rozposiela

HANNS KONRAD,

c. a kr. dvorný zásielca vývozný dom Brüx, č. 5198. (Čechy). Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadosť posielala sa zdarma a franko.

Vystraha

Moju firmu netreba zmeniť s iným podobného mena obchodom, ponač môj hlavný obchod a môjho tovaru **UHORSKO** sklady pre nachodia sa vylčme pod firmou budapeštianskej osady; veľkého továrneho domu Hanns Konrad Budapest, 280, Rákóczi-ut 8. N. K. na I. poschodí. Každého druhu objednanie a dopisovanie od teraz upraviť treba na adresu Hanns Konrad budapeštianska osada, zkadiaľ behom 24 hodín vybavené bude každé objednanie. Hlavný cenník s 5000 vyobrazeniami zdarma. 13

PRVEJ JAKOSTI SOLINGENSKÁ BRITVA

Kuvaná z najlep. anglickej striebornej ocele, rukou brúsená, na vlas fajne vyost ená, hneď k upotrebeniu.

- 1611. čísla s čiernou lesklou rúčkou K 1.80
- 1612. " " " " so širokým nožom " 2.-
- 1618. s bielou rúčkou s nožom z kanonovej ocele " 3.20
- 1616 s čiernou rúčkou s anglickým nožom " 3.50

K objednaníu v budapeštianskej vývozej osade **Hanns Konrad Budapest, 280, Rákóczi-ut S. N. K. na I. poschodí.**

Lacné česke perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.60 K, lepšie 12 korún. Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snáh mäkké jak páper, drapané 30.

36, 42 K. — **Metove poste.** A červeného cinovatu 1 dobre naplnena perin aa'cho 1 zpodná perina 130 cm. dlhá 116 cm. širka K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 90 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho šotovujeme vo veľkosti dla vole. Trojdiľovú srstennú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti! K 38. Zasielky výše 10 korún franko s poštovou dobiekou. Výmena a navrátenie dovoluje sa pri náhrade porta. **Benedikt Sachsel, Lobes 134. pri Pilsen (Čechy).**

Singerove šijacie stroje!

Celkom nová malá Singerka za K 60.—, dobre opravená pre domácnosť a pre remeslo od K 24 výše! Bieikle, gramofony, platnev Iavných cenách. Na sklade má

Jozef Habán Budapest, VII., Almássy-tér 14. Obrázkový cenník pošlem na žiadosť zdarma.

Najlepší český pramen k objednaníu.

Lacné perie na post!

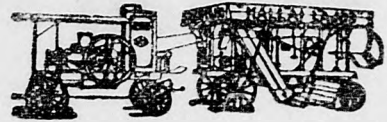
1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepšie 2 koruny 40 hal.; pri-ma polbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg veľmi fajne, ako snáh biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. paperie, sivé 6 K, 7 K; biele fajnové 10 K; naj-fajnejšie paperie z prs 12 K, Pri oblednaní 5 kg. franko.

Hotové poste

z hustej tkniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkým perím 16 K; polpapieie 20 K; paperie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 18 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. podhlavky 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5.20 K, 5.70 K. Spodné periny z pevného vrážkovaného grádlu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývez s postovou dobiekou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené. Za nezopovedné návrat peňazí obšírný cenník zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)

Sklad: Budapest, IV. Ferenc József-rakpart 21.

Známo je vôbec,

ze len

LUDVIKA KÁLLAI-ho

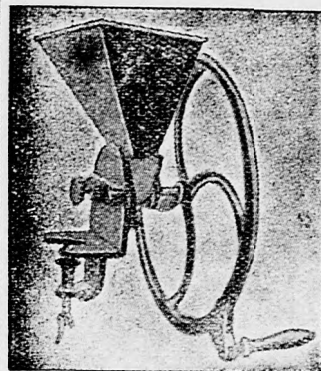
motorfabrika

Budapest, VI., Gyár-utca 28,

prl úplnej záruke lífruje najchýrnejšie motor-miatiace stroje. Po celej krajine pochvalne známých najlepších a najjednoduchejších, pôvodných Ludvika Kállai motorov prosíme žiadať obrázkový cenník.

Upozornenie! Ludvika Kállai-ho vychýrenú motorovú fabriku netreba zameniť s druhými firmami pod menom Kállai.

Netreba viac ísť do mlyna!

Bo každý hospodár, ktorý si kúpi tento stroj, vtedy a toľko môže mlieč, koľko potrebuje, vyhne tomu, že by toto melivo bolo horké a mlynárovi tiež nič nemusí platiť, následkom čoho kúpený stroj vyplatí sa sám od seba. Na tomto stroji možno mlieč krúpy akejkoľvek fajnosti, bo sa dla ľubosti regulovať môže. — Cez jednu hodinu možno naňom somleť 30-40 kgr. kukurice. — Smestia sa doň na ráz 4 litre kukurice. Stroj i s kolesom váži 14 kgr. V hospodárstvách je neoceniteľný. Okrem kukurice mož no na ňom mlieč aj jačmeň, raž a žito. Objednať ho možno aj so zaobalením za 20.— K. Pri

objednaní 10.— Ktrebaposlať. Objednávania vopred prima.

HANNS KONRAD

veľkého obdodného domu osada 12

Budapest, 280. Rákóczi-ut 8. N. K. na I. poschodí.

Cenník s 5000 vyobrazením na žiadosť posielala sa zdarma.

„Jágerská voda“ (žalúdkove kvapky).

Shotovujú v lekární milosrdných bratov v Jágri (Eger).

Tento výtečný liek už viac ako 100 rokov po všetkých stranách Uhorska a zahraničia so zvláštnym úspechom upotrebuje pri vnútorných neduoch, ako sú: nechtík k jedeniu, krče v žalúdku, závrat, kolika, mláoba, zimnica a krče zapríčinené vetraním atd. — Zovnátorne ale proti rheume, pakostnici, hlavybolu a bolesti na akejkoľvek čiastke tela s úspechom potrebujú sa ku poteraniu. Ponač „Jágerská voda“ následkom mimoriadnej zvláštnosti jej veľmi je rozšírená, preto ju často padelajú, z tej príčiny dávajme ozdobeným olopozor na pôvod Granát Jablkom veným kapakom ná modrú flašku zatvorenu.

Na základe r. 1905. pod číslom 7075/IV. vydaného nariadenia ministerstva vnútra „Jágersku vodu“ shotovovať slobodno jedine v Jágerskej lekární Milosrdných bratov a len ziad. dovol. je do obchodu ju uvádzat.

Malá flaška 50 h., stredná flaška K 1.50, veľká fl. K 3.— 12 malých flašiek K 5.— 12 stredných flašiek K 15.— 12 veľkých flašiek K 28.— 6 veľkých flašiek K 15. K objednaníu v lekární Milosrdných bratov v Jágri (Eger). Jágerská voda k dostaníu je vo všetkých lekárnách a drogeriach Uhorska. (čiar. známka)

